

Доклад на зелената амеба за химическия молив

Велина Минкова

1.

Завършихме шести клас. Имах само една петица за края на годината, гадната биоложка се заяде. Иначе по всичко друго – шестици. Голямо зубрене падна, но успях. Въпреки това пак не ме избраха за никаква длъжност в пионерския ни отряд. Вече втора година бях само асистентка на знамето, защото бях висока колкото знаменосеца. Но за сериозна пионерска дейност явно не ставах. Била съм чуждопоклонничка, защото ходех в Алианса на английски и на частни уроци по френски.

В училище любим предмет ми беше руският. И добре че беше Иванова по руски, за да се застъпи за мен. Нареди на дружинната ни ръководителка да основе КИД, или Клуб на интернационалната дружба, за да ме направи председател. Каза ми, че децата по света трябвало да знаят езици, за да могат да общуват помежду си и да се борят за мир и ядрено разоръжаване. И че руският език бил официален език на половината свят и трябвало да продължавам да го уча с желание. Според мен тя много се беше ядосала на целия клас – за толкова години не можах да научат нито падежите, нито едно стихотворение, камо ли пък руска песен.

Този КИД така и не започна да развива дейност, защото не бях много наясно точно какво трябва да правя като негов председател през учебната година. Чужденчета идваха в България само през лятото, и то когато имаше Детска асамблея „Знаме на мира“. Иванова ми беше казала да почерпя вдъхновение от кръжоците, които посещавах в Двореца на пионерите. Аз наистина ходех в пионерския дворец, но само на един кръжок, и то по естрадни танци, което някак не се сещах как да приложя към новата си длъжност.

После Иванова ми даде писма от съветски ученици, които искали да си пишат с българчета, и аз ги разпределих между момичета и момчета в класа, но не стана ясно кой на кого е отговорил. Аз започнах да си кореспондирам с Наташа от Ленинград, за да си упражнявам езика. Руснаците пишат много красиво, но нещата, които казват в писмата си, не са много интересни.

В края на учебната година Иванова извика мама и татко в училище, за да им говори някакви неща за мен. Цяла вечер бях на тръни, но те се върнаха доста доволни. Разказала им рускинята за това как сериозно уча по нейния предмет и за клуба, на който съм председател. Как, за да придобия опит в развиването на международна пионерска дейност, би било добре да замина на международен пионерски лагер. Имало много, в Унгария, ГДР, Чехословакия, Франция, Куба, СССР... Но трябвали връзки в ЦК на Комсомола. Нашите нямали, затова приели с радост, когато Иванова предложила да се обади на позната на брат й, която работела в лагерния отдел. Не можело да избирам, трябвало да бъде благодарна, ако се намери едно място закъдето и да е. Но след като съм била отличничка и активен пионер, можело и да стане.

Е, може би ако бях пълна отличничка, щях да имам по-голям шанс. Биоложката беше най-отвратителната учителка, която съм виждала. В началото косата й беше бяла, после стана небесносиня, а по развалените й предни зъби винаги имаше налепени разни

гадости, явно не ги миеше. Бях я помолила да ме изпита за шестица и здраво си бях научила за едноклетъчните. Тя се съгласи и аз зараказвах, но по едно време се обърках и изръсих, че зелената амеба фотосинтезира, вместо да кажа зелената еуглена. А амебата изобщо не е зелена и не фотосинтезира и биоложката ми каза да си седна с петица за годината. Била съм наизустявала уроците, без да вниквам в тях.

2.

От ЦК на Комсомола се обадили на мама и й казали, че заминавам за Корея. Тя ужасно се зарадвала, защото не очаквала да ме изпратят толкова далече, все пак е голям късмет да имам възможност да видя друг континент. По една нощ в Москва на отиване и на връщане, после през Хабаровск за Пхенян, три дни в Пхенян и после две седмици на пионерски лагер в град Вонсан на Японско море.

Направо не можех да повярвам. Извикаха ме с нашите в Комсомола и другарят Аркадиев, който щеше да бъде ръководител на групата, ме разпитва за училище, после си говорихме на руски. В Корея щяло да има деца от целия социалистически лагер и общият ни език щял да бъде руският. Аркадиев имаше сини очи и голямо светло лице, самият той приличаше на руснак. Разказа ни за групата от шест деца, три момчета и три момичета, всичките пълни отличници и активни пионери. Ръководителите щели да бъдат двама, той и другарят Гайдарски, с когото сме щели да се запознаем на подготвителния лагер в планината.

В момента било голяма лудница, защото заминавала делегацията за Тринайсетия международен фестивал на младежта и студентите в Пхенян, затова подготвителният лагер щял да започне чак другата седмица. Аркадиев се оказа връстник на майка ми и баща ми и си заразправяха спомени за Деветия международен фестивал на младежта и студентите, състоял се преди много години в София, когато са били млади. Аркадиев подчерта, че в Пхенян фестивалното строителство било грандиозно и фестивалът бил в пъти по-голям от този в София, но нашата група нямало да присъства, тъй като сме били само пионерчета.

3.

Подготвителният лагер беше в планината, в една голяма почивна станция с просторни и слънчеви помещения. Бяха събрани групи, заминаващи за най-различни държави. Много деца, сигурно всичките пълни отличници и отрядни председатели. Имаше и една група гимназисти от Строителния техникум, които бяха на лагер-школа. Нашите двама ръководители ни събраха шестимата от групата да ни запознаят. Все пак щяхме да прекараме повече от месец заедно.

За съжаление момчетата на нищо не приличаха. Бяха малко по-големи, но изобщо не им личеше. Атанас беше нисък, с очила, а Петър – висок и тъмнокос, но с ръбата физиономия и доста тромав. Стоян може би щеше да изглежда нормално, ако не беше мазната му, винаги смачкана коса. Имаше и младежки пъпки, защото беше за девети клас.

Другите две момичета, и те като мен за седми клас, бяха от различни училища и не се познаваха. Росица беше висока и кльощава, с подстригана на паница светла коса. Светла беше по-ниска, с доста женствени форми и тъмна коса на опашка. Чуждите

езици им куцаха, говореха малко само руски. И двете казаха, че ги изпращали на лагер като награда за активна пионерска дейност. Росица била отряден председател, а Светла – звенева. Не стана въпрос дали бяха пълни отличнички. Аз нищо не казах, защото малко ме беше срам, че изобщо нямам пионерска дейност, с която да се похваля. А и не бях пълна отличничка заради гнусната биоложка.

Появи се и вторият ни групов ръководител, Гайдарски. Тъмен и слаб, с прическа като на Елвис Пресли, но с остър, гърбав нос и дълги нокти на едната ръка, защото свирел на китара. Ръководителите ни казаха да не си носим дрехи със западни надписи, защото било обидно за корейците. Раздадоха ни бели тениски, на които пишеше с червени букви Международна младежка щафета „Памет“, за да сме имали нещо като униформа на българската група, когато се наложи да облечем нещо еднакво, различно от пионерската униформа. Попитах каква е тази щафета, но никой не можа да ми обясни. Просто имало осем еднакви тениски с български надписи и ги зачислили към нашата група. Трябвало да се запасим с всевъзможни български сувенири, които да разменяме с чуждестранните си другарчета. Учихме и репетирахме „Пред нас са блеснали житата“ за концерта на българската вечер в лагера.

Групата от Строителния техникум обаче се забавляваше много повече от нас. Сутрин рано, преди да им започне обучението по някакви технически теми, една дългокоса красавица със сочни устни лягаше на килимче на огромната тераса с изглед към планинската гора и провеждаше час по аеробика за момчетата от групата им. Момчетата се нареждаха до перваза, гледаха ги и пушеха уж тайно, но понякога си изнасяха чая и закуската от столовата. Тримата им учители бяха млади и готини, явно нямаха нищо против така да започва денят.

Ние с Роси и Светла специално отидохме да се запознаем с красавицата. Казваше се Силвия, като от песента на братя Аргирови. Нарочно ставахме рано, още щом чуехме музиката от портативния ѝ касетофон, и започвахме да зяпамев захлас как движи съвършеното си тяло в лилаво трико. Останалите няколко момчета от Строителния също бяха или в пъстри трика, или в ярки чорапогащници и огромни тениски със западни надписи. Но не само това. Първо едно, после второ, трето и т.н. момиче се появяваха с нови прически, късо подстригани и шръкнали нагоре, точно като на Мадона. Казаха, че Силвия ги подстригвала в банята. После взимали крем за бръснене от момчетата, които явно вече се бръснеха, и намазвали късите кичури в посока нагоре. Ефектът беше поразителен. На следващия ден се примолчихме на Силвия да ни подстриже и нас трите.

Същата вечер, последна за нас от подготвителния лагер, учениците от Строителния направиха дискотека в столовата на станцията и няколко от техните момчета ни каниха да танцуваме блус. Добра идея бяха новите прически. Аркадиев и Гайдарски изобщо не одобриха, даже казаха, че с тези коси можело да не ни пуснат в Корея. Но го казаха май само защото нашите отвратителни момчета седяха и ни зяпаха злобно цялата вечер, тъй като преди това им бяхме отказали да играем на филми.

4.

Като се прибрах в София, дълго си мислех за прекрасния подготвителен лагер. Но нямаше време за мечти. Другарката Иванова, за която бях забравила, се обади вкъщи да

ми каже, че вече била говорила с нашите, но сега да ми кажела и на мен, че съм имала невероятен късмет да се отвори място и да замина. Също така било изключително важно да си водя подробен дневник. За една отличничка това не би трябвало да е проблем. Въз основа на видяното и преживяното на международния лагер в Корейската народнодемократична република, една изключително развита социалистическа страна, би трябвало да мога да организирам и да планирам бъдещата дейност на КИД.

И тъй като ми предстои да посетя и СССР, да поздравя от нея любимата й Москва, където била учила, и да изпия за нея една голяма чаша кефир. Като, разбира се, не забравя да опиша всичко в дневника си, за да мога след това да й разказвам без пропуски, и да напиша доклад, който да изнеса в часа по руски. Стана ми интересно да видя Москва, защото за първи път усетих топло вълнение в гласа на Иванова, която иначе вдигаше на дъската всеки, който говореше в час, и безмилостно изпращаше при директорката ако някой дръзнеше да влезе в час със закъснение или пък дъвчейки дъвка. Радвах се, че съм й станала любимка.

С мама обикаляхме града да търсим сувенири. Не беше лесно. Сувенири в София почти не се продаваха. Ръководителите ни казаха, че всичко, което е българско или с български букви по него, може да се счита за сувенир. В подлеза на ЦУМ имаше носни кърпички с момиченца и момченца в народни носии и мускали с розово масло. Купихме и няколко конски маниста, нанизани на кожички.

В книжарницата нямаше особено голям избор от пощенски картички, но затова пък бяха пуснали химически моливи. Наполовина тъмносини, наполовина яркочервени, острят се от двете страни, а ако се наплюнчи малко графитът, се превръщат във водни бои, напълно неизтриваеми. Синьото и червеното са страхотна цветова комбинация. На моливите пишеше „Хемус” и според мен щяха да вземат акъла на чуждестранните ни другарчета.

Имаше единайсет молива в книжарницата, но продавачката ни разреши да купим само половината, за да не сме създавали дефицит. Мама й обясни, че заминавам на международен пионерски лагер, че от ЦК на Комсомола са ни казали да си набавим български сувенири; цял ден сме обикаляли да търсим и много малко неща сме успели да намерим. Продавачката първо каза, че не я интересува, но след това се съгласи и ни ги продаде всичките.

От същата книжарница си купих и тетрадка от осемдесет листа, в която да си водя дневника, защото нямаше тефтери с дати. Ще си пиша датите сама. Според мама така било по-добре, защото мястото, определено за един ден, нямало винаги да ми стига за това, което искам да опиша. Тя си била водила дневник като малка. Вкъщи подвързах тетрадката с лист от вестник „Стършел”, за да показвам български букви, но все пак да има и няколко готини картинки.

Баба ме видя и каза, че било много грозно така. На мен пък ми харесваше, още повече, че в училище не ни даваха да си подвързваме тетрадките с вестници. В края на краищата бяхме в лятна ваканция. Оправдах се, че нямам нищо друго под ръка. Обаче баба донесе зелена амбалажна хартия от сирене. В магазина й завили буцата в няколко листа, най-горният бил съвсем чист и много хубав на цвят. Стори ми се малко гнусно, миришеше на саламура, но въпреки това преподвързах тетрадката върху вестника.

Даже залепих етикет и баба остана доволна. Не си играх да го надписвам, защото си мислех когато замина, да махна зелената подвързия и да си остане вестник „Стършел“. Иначе дневникът ми щеше да прилича съвсем на училищна тетрадка.

Вечерта започнах да си приготвям багажа, като внимавах да не съдържа дрехи със западни надписи. Баща ми седна да ми обяснява, че трябвало да внимавам какво пиша в дневника си, защото всеки можел да прочете написаното. Да описвам нещата, които ми харесват, а не тези, които ме дразнят. Ако съм срещнала французи, нямало проблем да си говоря с тях и да си упражнявам френския, защото Франция в момента била другарска страна. Но ако съм искала да си упражнявам английския, в никакъв случай да не съм разговаряла с американци. С други англоговорещи националности можело, но на американците не можело да им се има доверие, когато пътували по социалистически държави. Не ми стана ясно защо. Американците ми се струваха приятни хора с много положителни качества, особено Еди Мърфи в „Полицаят от Бевърли Хилс“ и Мадона в „Кое е това момиче?“